

Psykologiskt försvar och försvarsvilja 2025–26

Psykologiskt försvar omfattar samhällets strävan efter motståndskraft i totalförsvarets kognitiva dimension. Projektet Psykologiskt försvar och försvarsvilja bidrar med kunskap som ger samhällets aktörer stöd och möjlighet till att utveckla sina verksamheter mot ett effektivt och rättssäkert totalförsvar.

UNDER 2025 FORTLÖPTE verksamheten i två delprojekt: Försvarsvilja och Kulturarv i gråzon, som också fortsätter under 2026. Därtill genomfördes en studie om psykologiska effekter av cyberhändelser, som rapporteras under 2026. Här undersöktes hur cybersäkerhet kan förstås som ett socialt och kognitivt fenomen utifrån exempel där frågan om en incident hade ägt rum eller inte var osäker. Parallellt med forskningen har representanter från projektet deltagit i ett stort antal populärvetenskapliga och vetenskapliga sammanhang i syfte att sprida projektets resultat. Utöver de två pågående projekten initieras fyra nya delprojekt under 2026. Samtliga delprojekt beskrivs nedan.

FÖRSVARSVILJA

Syftet är att ta fram bättre skattningar av försvarsviljan, dess alternativa motivationsgrunder och de behov som försvarsviljan ska tillfredsställa. Under 2025 var fokus på att ta fram nya metoder för att mäta försvarsvilja och datainhämtning. 2026 kommer inhämtad data att analyseras och resultaten att presenteras.

KULTURARV I GRÅZON

Delprojektet syftar till att undersöka hur kulturarv och konst exploateras av antagonistiska aktörer. Under 2025 genomfördes två kortare studier. Under 2026 läggs fokus på relationen mellan kulturarv, historiebrik och hybrid hot utifrån ett nordiskt-arktiskt perspektiv.

INFORMATIONSMILJÖN I SAMBAND MED VALEN 2026

Inom ramen för delprojektet studeras förekomsten av otillbörlig informationspåverkan från främmande makt i den svenska informationsmiljön under valrörelsen 2026. Studien genomförs i samarbete med forskare på Stockholms universitet.

FRENCH RESPONSE

Under hösten 2025 inrättade det franska utrikesdepartementet ett konto på plattformen X, French Response. Kontot syftar till att bemöta falsk och vilseledande information, oavsett källa. Delprojektet ska studera motiven bakom sjösättandet av kontot, dess aktivitet och mottagandet av French Response. Delprojektet fokuserar på utvecklingar inom fältet strategisk kommunikation.

MENTAL TRÄNING SOM FÖRMÅGEBÄRARE

Delprojektet tar avstamp i den finska beredskapsplattformen 72 timmar och dess fokus på mental träning och stresshantering. Förutsättningarna för att integrera mental träning i det svenska psykologiska försvaret ska undersökas. Under 2026 genomförs en förstudie som ska lägga grunden för ett bredare projekt med syfte att öka befolkningens mentala motståndskraft.

NIHILISTISKA NÄTVERK

2025 lämnade Institutet för strategisk dialog (ISD) ett yttrande till brittiska House of Commons specialkommitté i vilket ”nihilistiska nätverk” beskrevs som en ny sorts decentraliserad extremistisk rörelse. Nätverken finns även i Sverige, och deras följare har bland annat varit involverade i oprovocerade knivattacker, utpressningsfall och barnpornografibrott. Inom detta delprojekt utforskas, med en explorativ ansats, gränssnittet mellan statsnära aktörer och dessa nihilistiska nätverk.

Sammantaget utökas projektet Psykologiskt försvar och försvarsvilja under 2026 och analyserar en bredare palett av hot, motåtgärder och insatser för att stärka motståndskraften i den kognitiva dimensionen.

